

DOSSIER DE PREMSA
FUNDACIÓ VICKI BERNADET

2008

ÍNDEX

1 Qui som?	Pàg. 3
2 Què volem?	Pàg. 4
3 Què fem?	
4 Aproximacions estadístiques 2007	Pàg. 5
5 Consideracions teòriques <i>(Dra. Noemí Pereda)</i>	Pàg. 7
6 Col·laboradors	Pàg. 15
7 Dades de contacte	Pàg. 16

1 Qui som?

La Fundació Vicki Bernadet pren el relleu de l'Associació FADA l'any 2006, creada deu anys abans per iniciativa de la Vicki Bernadet que **motivada** per la seva pròpia experiència personal, buscava una ajuda que fins llavors no va trobar.

En resposta al creixement sostingut de les demandes, al 2006 neix la Fundació Vicki Bernadet amb l'**objectiu** de donar una resposta més àmplia i completa a la tasca que fins llavors havia estat realitzant l'associació FADA, obrint-se també a la resta de l'estat espanyol i a aquells països en vies de desenvolupament on es valori incidir.

Els serveis queden així integrats a les **activitats** de la Fundació: tasques de difusió, sensibilització i formació en les que treballàvem des de 1997, i una atenció integral de l'ASI en el Centre Terapèutic i Jurídic que recull l'experiència i el nom de l'antiga associació, FADA.

2 Què volem?

MISSIÓ

Disminuir l'abús sexual infantil en la nostra societat i les conseqüències que d'ell en tenen les persones afectades i les seves famílies.

VISIÓ

Ser entitat referent a nivell nacional sobre l'abús sexual infantil, essent agents de canvi en la imatge pública i política del fenomen i implementant i difonent coneixement i metodologies innovadores per a la recuperació de les persones afectades.

Objectius Generals:

- Informar, orientar i assessorar sobre les situacions d'abusos sexuals a menors.
- Oferir un servei integral d'atenció en els casos d'abusos sexuals infantils.
- Prevenir els abusos sexuals a menors.
- Sensibilitzar a la població sobre la incidència de les situacions d'abús.
- Investigar la situació dels abusos sexuals a menors a Europa.

3 Què fem?

Centre d'Atenció Terapèutica i Jurídica

- Orientació i atenció psicològica
- Teràpia grupal, Individual, Parella, i/o Familiar.
- Orientació i seguiment jurídic
- Grups d'Ajuda Mútua
- Assessoraments i supervisions a professionals.

Departament de Formació

- Xerrades, tallers, cursos i conferències en l'àmbit especialitzat
- Xerrades, tallers, cursos i conferències per a població en general
- Investigació

Departament de Comunicació

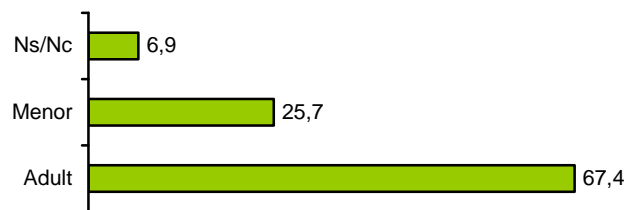
- Campanyes en MMCC per a la prevenció i sensibilització de l'ASI.
- Participació comunitària (fires, actes, etc)
- Creació i dinamització de xarxes i activitats per a la sensibilització.
- Creació de materials de difusió i sensibilització: exposicions, catàlegs, espectacles...

4. Aproximacions estadístiques 2007

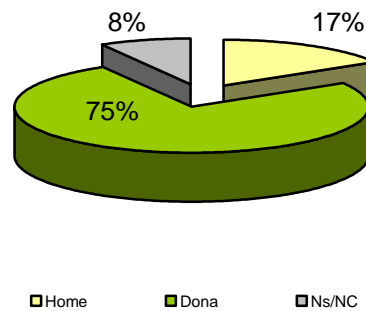
L'any passat es van rebre **673 demandes d'usuaris sol·licitant informació al servei terapèutic i jurídic:**

Perfils:

Situació de les persones que contacten (%)

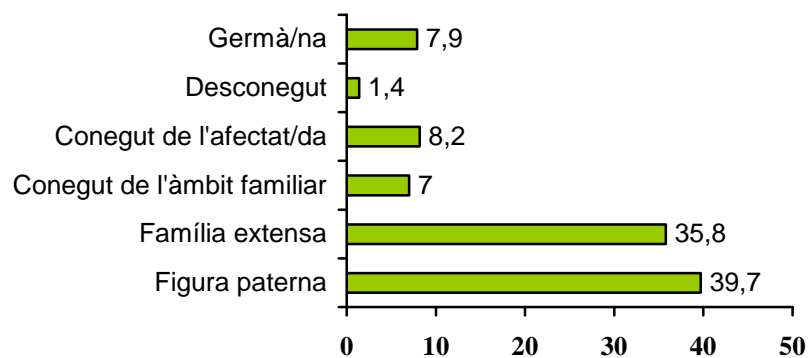

Sexe de l'Afectat/da

■ Home   ■ Dona   ■ Ns/NC

Relació amb l'abusador

Durant Primera Visita la terapeuta del servei té l'objectiu d'explorar la demanda que realitza el futur usuari/a i dissenyar la millor proposta d'intervenció. Alhora que es dona un espai perquè la persona o família expliqui les seves necessitats i expectatives del servei, i es trobi atès i acollit. Segons la informació que ens dona l'usuari, es dissenya.. etc

La memòria anual de l'any passat va recollir les següents dades:

Programa d'atenció	Totals		
	General	Adults	Menors
Persones en programa des de l'any anterior	87	68	19
Persones que entren en el programa en 2007	243	204	39
Total persones ateses	330	272	58

Programa d'Atenció	Totals		
	General	Adults	Menors
ORIENTACIÓ PSICOLÒGICA	34	28	6
ASSESSORAMENT PROFESSIONAL	8	2	6
TERÀPIA INDIVIDUAL	145	132	13
TERÀPIA GRUPAL	41	41	0
ATENCIÓ JURÍDICA	33	20	13
TALLER D'ADOLESCENTS	20	0	20
GRUP D'AJUDA MÚTUA	9	9	0
ESPAI DE TROBADA	40	40	0

5. Consideracions teòriques (Dra. Noemí Pereda)

L'abús sexual infantil s'ha considerat un dels problemes de salut pública més greus que ha d'afrontar la societat i, especialment, els/les nens/es i els/les joves.

Definició:

“La participació de nens i/o adolescents, dependents i immadurs, en activitats sexuals que no estan en condicions de comprendre, que són inadequades per a la seva edat i el seu desenvolupament psicosexual, per a les que són incapaçs de donar el seu consentiment i que transgredeixen els tabús i les regles familiars i socials”.

Kempe, 1978.

Els estudis realitzats al respecte confirmen que es tracta d'un problema molt més estès del prèviament benvolgut i que fins i tot les taxes de prevalença més baixes inclouen a un gran nombre de víctimes que ha de tenir-se en compte i que, durant anys, ha estat ocultat. El descobriment de l'abús sexual infantil com un maltractament freqüent i amb importants i perdurables efectes psicològics, tant a curt com a llarg termini, ha donat lloc en l'última dècada a un notable creixement dels estudis sobre aquest tema tant a nivell nacional com internacional. Durant l'última dècada han sorgit importants estudis que han afavorit l'avanç del coneixement sobre aquest problema. Aquest creixent interès tant a nivell professional com en els mitjans de comunicació, ha provocat

un major coneixement del problema i una major sensibilitat social (Echeburúa i Guerricaechevarría, 2000).

L'any 1994 Finkelhor presenta un resum de la prevalença de l'abús sexual infantil trobada des de finals dels anys setanta a principis dels noranta en 21 països, incloent-hi Espanya. En aquest estudi, les diferències metodològiques entre diferents països queden paleses, amb unes taxes de prevalença que varien entre el 7 i el 36% en dones i entre el 3 i el 29% en homes. No obstant això, en general els resultats obtinguts són similars i confirmen l'elevada freqüència de l'abús sexual infantil, així com la consideració del mateix com un problema internacional. Les dades de prevalença obtingudes a Espanya pertanyen a l'únic estudi nacional realitzat fins al moment per Félix López (1994), on els resultats obtinguts mostren que un 18,9% de les 1.821 persones entrevistades d'entre 18 i 60 anys van manifestar haver sofert abús sexual en algun moment de la seva infància. En els homes aquest percentatge va ser del 15,2% i en les dones del 22,5%.

Recentment, l'estudi publicat per Pereda i Forns (2007) amb 1.033 estudiants universitaris pertanyents a la Universitat de Barcelona mostra unes taxes de prevalença de l'abús sexual del 15,5% en el cas dels barons i del 19% en el cas de les dones enquestades. Un 17,9% del total

de la mostra estudiada, va manifestar haver sofert abús sexual amb contacte físic abans dels 18 anys, un 14,9% abans dels 13 anys i un 3% entre els 13 i els 18 anys. Estudis d'incidència com el presentat per la Fundació Vicki Bernadet, mostren també la realitat d'aquest problema, amb 593 casos anuals atesos en aquesta entitat durant l'any 2005 (Pereda, Polo, Grau, Navales i Martínez, 2007)

La presència contrastada en els diferents estudis de greus seqüeles en el nen/a, així com la interferència de l'abús sexual en el correcte procés evolutiu del menor, ha estat una de les raons més importants de l'augment en la investigació d'aquesta problemàtica, així com de la major sensibilitat social cap al tema. Aquests efectes, considerar que poden continuar tenint un impacte en l'edat adulta, configurant els denominats efectes a llarg termini de l'abús sexual. La majoria d'estudis constaten conseqüències que afecten a totes les àrees de la vida de la víctima, i que impedeixen parlar d'una síndrome de l'abús sexual, que permeti la seva correcta identificació i detecció. No obstant això, els diversos autors han constatat l'altra freqüència en aquestes víctimes d'una sèrie de problemes que, si bé també poden produir-se per altres raons, semblen detectar-se en la majoria de víctimes d'abús sexual:

- **Depressió:** que es caracteritza per una profunda tristesa, sentiments de solitud i aïllament, baixa autoestima, plor, etc.; si bé en nens molt petits també poden produir-se conductes agressives i hostils com a símptomes d'aquest trastorn.
- **Problemes de tipus sexual:** conducta sexualitzada i seductora, imitació d'actes sexuals, vocabulari sexual inadequat per a l'edat, masturbació compulsiva, excessiva curiositat sexual. Destaca, sobretot en víctimes agredides per algú del mateix sexe, els problemes d'orientació sexual quan arriben a l'adolescència. És característic, d'altra banda, l'ús del cos i la sexualitat com a mètode d'acostament als altres que, en molts casos, afavoreix la promiscuïtat i la revictimació en l'adolescència i l'adulthood, així com en els casos més greus, la prostitució.
- **Símptomes característics del trastorn per estrès posttraumàtic:** tant en nens com sobretot en adults, és freqüent l'aparició de símptomes indicadors del trastorn per estrès posttraumàtic. Aquest trastorn d'ansietat es caracteritza per la presència d'una simptomatologia específica, que s'ha observat freqüentment en víctimes d'abús sexual infantil. Un dels símptomes característics és la reexperimentació de l'abús sexual mitjançant malsons, sobretot en nens, així com flashbacks en edats majors. D'altra banda, també destaca l'evitació d'estímuls associats amb l'abús sexual ja sigui a nivell conductual (evitar a certes persones, situacions, etc.) com cognitiu (evitar pensar en certes persones, situacions, etc.). Finalment, és important la presència d'una persistent activació psicofisiològica, que es manifesta a través d'una elevada ansietat, por generalitzada, malsons, fòbies, etc. (APA, 2002).

No obstant això, és important considerar que l'impacte psicoemocional que l'abús sexual arribi a produir en la víctima estarà mediatitzat per diferents variables relacionades amb les característiques de l'abús, la relació de la víctima amb l'agressor, el suport social que la víctima rebi després del descobriment o la revelació de l'abús, així com característiques personals de la pròpia víctima i fins i tot les idees que es tinguin sobre la infància i la sexualitat en la seva cultura. Són diversos els estudis que han confirmat que no existeix una relació de causa efecte entre l'experiència d'abús sexual infantil i el desenvolupament de problemes psicològics sinó que diverses variables semblen incidir en aquesta relació i actuar incrementant o disminuint el risc de patir aquests problemes en víctimes d'abús sexual infantil.

Des de la pràctica clínica s'ha constatat que una part important de víctimes d'abús sexual infantil no desenvolupen problemes psicològics ni semblen quedar afectades negativament per l'experiència viscuda. Aquestes víctimes presenten el que s'ha denominat **resiliència**, sent persones que després d'una experiència estressant com l'abús sexual infantil dominen la situació o no es deixen influir per ella, aconseguint una bona adaptació i no presentant cap conducta desviada o psicopatològica malgrat les circumstàncies. Un dels autors més importants dintre de la investigació de la resiliència ha estat Rutter

(1993) qui la defineix com “aquelles variacions individuals en el manteniment d'un funcionament adaptatiu malgrat la presència de factors de risc”.

La resiliència, per tant, conté una sèrie de variables mediadores la presència de les quals determinarà la variabilitat en la presència de problemes psicològics que s'ha observat en les víctimes d'abús sexual infantil, així com la seva posterior millora. Aquestes variables s'interrelacionen de diverses maneres i varien enormement segons els casos. La combinació de les variables mediadores actuarà de manera que l'impacte psicològic de l'abús sexual sofert sigui més o menys greu. És per això que la ràpida detecció de l'abús sexual infantil i la posterior intervenció amb aquestes víctimes es fa del tot imprescindible, sent necessària una major sensibilització social i professional d'una problemàtica infantil que, durant anys, ha estat ocultada i estigmatitzada.

6. Col·laboradors

Plataformes de Participació Ciutadana:

Consell de la Joventut de Barcelona (CJB)

Federació d'Entitats d'Atenció i d'Educació a la Infància i l'Adolescència (FEDAIA)

Principals col·laboradors:

 Generalitat de Catalunya	Generalitat de Catalunya www.gencat.net
 Diputació Barcelona xarxa de municipis	Diputació de Barcelona www.diba.es
 Ajuntament de Barcelona	Ajuntament de Barcelona www.bcn.es
 Fundació UN SOL MÓN CAIXA CATALUNYA	Fundació Un Sol Món www.unsolmon.org

Altres col·laboradors

Entitats bancàries:

- Caixa Catalunya
- Caixa Tarragona
- Caixa Terrassa
- Caja Madrid
- Caixa Manresa
- La Caixa de Pensions

Fundacions:

- F. Creatia
- F. Jaume Bofill
- F. Maria Francisca Roviralta
- F. Telefònica

Empreses:

- Carrefour-Cabrera
- Draka Cables S.L.
- Industrias REHAU, S.A.

Vinculació amb:

Ashoka Emprendedores Sociales (www.emprendedoressociales.org)

Institut Català d'Estudis de la Violència (www.icev.es)

Departament de Comunicació:

comunicacio@fbernadet.org

Persones de contacte:

Maivik Cabau - 620.97.95.14

Eva Mallén – 93/318.97.69

DADES GENERALS

Adreça: C.Fontanella n.20, 2n D, 08010 Barcelona.

Telèfon: 93/318.97.69

telèfon/fax: 93/301.54.44

Mail: info@fbernadet.org

Web: www.fbernadet.org